

Του Δημήτρη Σταμούλη*

Τριήμερο σημαντικών αγωνιστικών και απεργιακών κινητοποιήσεων αποτέλεσαν η 48ωρη πανεργατική απεργία της Παρασκευής και Σαββάτου, αλλά και της Κυριακής, ημέρας πανελλαδικής απεργίας στο εμπόριο, πρωτομαγιάτικων συγκεντρώσεων, με κορύφωση το απόγευμα της Κυριακής. Στην Αθήνα έγινε μαζικό απογευματινό συλλαλητήριο στο Σύνταγμα, κατά τη διάρκεια της τελικής συζήτησης και ψηφοφορίας του ασφαλιστικού και φορολογικού οδοστρωτήρα της κυβέρνησης Τσίπρα.

Χιλιάδες εργαζόμενοι, νέοι, άνεργοι και συνταξιούχοι γέμιζαν την πλατεία Συντάγματος. Η Πρωτοβουλία Πρωτοβάθμιων Σωματείων είχε δικό της κiosk με μαζικό μοίρασμα ανακοινώσεων στη γωνία Όθωνος και Αμαλίας, ενώ μαζική ήταν και η παρουσία της ΑΝΤΑΡΣΥΑ με σειρά πανό και κόσμο μπροστά στον Άγνωστο Στρατιώτη. Με δικά τους οργανωμένα μπλοκ πλαισίωσαν τη συγκέντρωση και οι δυνάμεις του ΠΑΜΕ από την Αμαλίας.

Το πρωί της Κυριακής, πρωτοβάθμια σωματεία, εργαζόμενοι στο εμπόριο και εκατοντάδες άλλοι εργαζόμενοι συμμετείχαν πιο μαζικά από άλλες φορές στα απεργιακά μπλόκα στην Ερμού, που καλούσαν σωματεία του εμπορίου, ενάντια στην κατάργηση της κυριακάτικης αργίας. Έκλεισαν όλα τα καταστήματα του δρόμου και η περιφρούρηση της απεργίας κράτησε για ώρες. Το πρωί της Κυριακής στο Σύνταγμα το ΠΑΜΕ έκανε δική του ξεχωριστή συγκέντρωση και συναυλία για την Πρωτομαγιά.

Το απόγευμα της Κυριακής, μέλη της νεολαιίστικης συλλογικότητας Block It! που συσπειρώνει δυνάμεις από το κίνημα της νεολαίας ενάντια στο ασφαλιστικό, ανάρτησε γιγάντιο πανό στην κορυφή του Λυκαβηττού, με συνθήματα κατά του ασφαλιστικού.

Και το απόγευμα του Σαββάτου 7 Μάη, διοργανώθηκε μαχητική συγκέντρωση στο Σύνταγμα από την Πρωτοβουλία Πρωτοβάθμιων Σωματείων, στην οποία συμμετείχε η ΑΝΤΑΡΣΥΑ και

άλλες οργανώσεις, ενώ και το ΠΑΜΕ με πορεία από την Ομόνοια κατέληξε στο Σύνταγμα αργότερα. Την Παρασκευή, πρώτη μέρα της 48ωρης απεργίας είχαν πραγματοποιηθεί απεργιακές περιφρουρήσεις σε τράπεζες, κατασκευαστικές εταιρείες, καταστήματα και μαζική απεργιακή συγκέντρωση των πρωτοβάθμιων σωματείων στα Χαυτεία με πορεία στη Βουλή. Στη Θεσσαλονίκη σωματεία και αγωνιστές απέκλεισαν τα γραφεία του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά δέχτηκαν την επιδρομή των ΜΑΤ με χημικά και σπρωξίματα.

Όλες τις ημέρες των κινητοποιήσεων, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ είχε επιστρατεύσει χιλιάδες αστυνομικούς. Η κορύφωση των προκλήσεων και της κατασταλτικής μανίας των ΜΑΤ έγινε το βράδυ της Κυριακής, με μαζική ρίψη χημικών και επελάσεις των χακί ορδών μέσα στα μπλοκ της διαδήλωσης, με αποτέλεσμα αρκετούς τραυματισμούς. Χτυπήθηκαν απρόκλητα και τα μπλοκ της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, των φοιτητικών Συλλόγων και άλλων οργανώσεων, χωρίς κανέναν λόγο. Η κυβέρνηση την επομένη, μετά από «διάβημα» στελεχών του κυβερνητικού κόμματος, με περισσή υποκρισία, διέταξε τις καθιερωμένες ΕΔΕ, ενώ είναι προφανές ότι η δράση των ΜΑΤ καθοδηγείται από ανώτατους κυβερνητικούς παράγοντες και το υπουργείο καταστολής.

Οι κινητοποιήσεις και οι απεργιακές συγκεντρώσεις που πραγματοποιήθηκαν σε όλη τη χώρα, παρά το μαχητικό χαρακτήρα τους, δεν κατάφεραν να εκφράσουν και να στρατεύσουν ευρύτερα τμήματα του κόσμου της εργασίας. Παρά την πρωτοπόρα συμβολή των πρωτοβουλιών πρωτοβάθμιων σωματείων και αγωνιστικών συλλογικοτήτων την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, το Ηράκλειο, την Πρέβεζα και άλλες πόλεις, καθώς και των δυνάμεων της ταξικής πτέρυγας του κινήματος, και της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, η αντίδραση ήταν εξαιρετικά αναντίστοιχη του βάθους των αντιδραστικών μέτρων που προωθούνται από κυβέρνηση, ΕΕ και κεφάλαιο.

Για να υπάρξουν άμεσα οι όροι ανασυγκρότησης του κινήματος και μαζικής επανεμφάνισής του στο κοινωνικό προσκήνιο με όρους ανατροπής, απαιτείται μια ουσιαστική συζήτηση στους κόλπους του και όχι εφησυχασμός και αυτάρκεια για ό,τι «μπορέσαμε να κάνουμε».

Στην πρόσφατη απόφασή του το Γραφείο της ΠΕ του ΝΑΡ για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση αναφέρει ότι «ο κυβερνητικός, κοινοβουλευτικός, κομματικός και συνδικαλιστικός μηχανισμός του ΣΥΡΙΖΑ, που προωθεί αυτή την πολιτική, φέρνει βαρύτατες κι ιστορικές ευθύνες για το διπλό πλήγμα που επιφέρει στον λαό: Πρώτο, περνάει μέτρα που πολύ δύσκολα θα πέρναγαν αλλιώς. Δεύτερο, κάνει να φαίνεται αδύνατη οποιαδήποτε άλλη προοπτική, ενισχύει την λογική του «Δεν υπάρχει εναλλακτική». Πράγματι, η κυβέρνηση Τσίπρα επιδιώκει ο λαός να εμπεδώσει τον «μονόδρομο» του ευρώ, της ΕΕ, του ΝΑΤΟ, της

ζωής με τους δανειστές, την κατάργηση των δικαιωμάτων του.

Σημαντικό μερίδιο για την σημερινή κατάσταση έχει και η ανελέητη εργοδοτική τρομοκρατία τους χώρους δουλειάς, ειδικά του ιδιωτικού τομέα, η δαμόκλειος σπάθη της απόλυσης, που ενισχύουν τις τάσεις υποταγής ανάμεσα στους εργαζόμενους.

Η σημερινή εικόνα του κινήματος ωστόσο αποτελεί κυρίως έκφραση και αποτέλεσμα της βαθιάς κι αξεπέραστης κρίσης του αστικοποιημένου, κυβερνητικού και ευρωμνημονιακού συνδικαλισμού. ΓΣΕΕ και ΑΔΕΔΥ, και γενικότερα η συνδικαλιστική γραφειοκρατία, επέβαλαν αποκλιμάκωση των κινητοποιήσεων «σπάζοντας» με κάθε τρόπο την ελπιδοφόρα κινητοποίηση εργαζομένων, αγροτών και φτωχών αυτοαπασχολούμενων τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο, με ιδιαίτερους σταθμούς τα μπλόκα των αγροτών και την πανεργατική απεργία της 4ης Φλεβάρη. Οι αγώνες του διαστήματος εκείνου έθεσαν για πρώτη φορά επί τάπητος τη λογική του αγώνα για την ανατροπή ενός νόμου πριν από την κατάθεσή του δημιουργώντας σοβαρό πρόβλημα στην κυβέρνηση! Αντί για κλιμάκωση, ωστόσο, επιλέχθηκε το στρίβειν διά της... 48ωρης. Δύο μήνες «αναμονής» και πολύτιμος χρόνος ήταν τα δώρα στο μνημονιακό στρατόπεδο. Οι διαθέσεις κλιμάκωσης «πάγωσαν» και όλα παραπέμφθηκαν υποκριτικά σε μια απεργία στο... επέκεινα. Επρόκειτο βέβαια για απεργοσπαστική αποκλιμάκωση με κωμικοτραγική κατάληξη την απεργία του ...παραπέντε της Παρασκευής, και την συγκέντρωση των ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ στην πλατεία Κλαυθμώνος που ήταν για... κλάματα. Κανένα εργατικό πανό, κανένας απεργός, παρά μόνο ένα μπλοκ της ΛΑΕ και κάποιων εξωκοινοβουλευτικών οργανώσεων που επιμένουν να ακολουθούν τις σφραγίδες της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας. Ανάλογη αποτυχία είχε και η πρωτομαγιάτικη συγκέντρωση της ΓΣΕΕ την Κυριακή, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι η ΓΣΕΕ αρνήθηκε να καλέσει για την απογευματινή συγκέντρωση στη βουλή κατά την ψηφοφορία. Ανάλογη ήταν η στάση της γραφειοκρατίας και σε πολλές άλλες πόλεις της χώρας, όπου έχει τον έλεγχο Εργατικών Κέντρων. Σε καμιά πόλη δεν διοργανώθηκαν απεργιακές συγκεντρώσεις, παρά μόνο σε εκείνες όπου δρουν δυνάμεις της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς και της ΑΝΤΑΡΣΥΑ και ταξικά σωματεία, ή ΕΚ που ελέγχονται από το ΠΑΜΕ. Στα αξιοσημείωτα επίσης είναι και κάποια δείγματα «σχίσματος» στις επιλογές ανάμεσα σε ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, καθώς δεν καλούσαν από κοινού στις διάφορες συγκεντρώσεις. Το γεγονός αυτό δείχνει όχι βέβαια τάσεις ουσιαστικού διαχωρισμού τους, αλλά ενίσχυσης της κρίσης στις κορυφές του αστικοποιημένου συνδικαλισμού και της γενικής ανυποληψίας τους ανάμεσα στους εργάτες.

Μεγάλες ευθύνες έχουν το ΠΑΜΕ και το ΜΕΤΑ, που παρά τις αγωνιστικές εξαγγελίες και την συμμετοχή τους στις κινητοποιήσεις, δεν προώθησαν διαφορετικό σχέδιο, συμβάλλοντας αντίθετα στην αποκλιμάκωση. Με απόλυτη επίγνωση έδωσαν χρόνο στην κυβέρνηση,

συνέβαλαν στην μετατροπή της 48ωρης απεργίας σε περιφερόμενο «φάντασμα», που «ενεργοποιήθηκε» ούτε καν με την κατάθεση του νομοσχεδίου στη βουλή, αλλά με την... ψήφισή του. Το ΠΑΜΕ κινητοποίησε ένα σημαντικό όγκο των δυνάμεών του, αλλά με τον καθιερωμένο τρόπο του, παρά το θετικό της χωρικής σύμπτωσης με τα άλλα ρεύματα του ταξικού κινήματος π.χ. στο Σύνταγμα. Για άλλη μια φορά αποδείχτηκε ότι δεν αρκεί κανείς να επιπλέει στην άμπωτη του κινήματος, όταν οι ευρύτερες λαϊκές μάζες δεν εμπνέονται να βγουν μαζικά στο προσκήνιο καθώς αντιλαμβάνονται τον «εθιμοτυπικό» χαρακτήρα τέτοιων απεργιών. Δεν αρκούν ξεχωριστές συγκεντρώσεις, κομματικές παρελάσεις, και προπαντός καταγγελίες και μύδροι με στοχευμένα άρθρα ή ανακοινώσεις, κατά άλλων αγωνιστών και τάσεων, με πρώτο στόχο την ΑΝΤΑΡΣΥΑ, τις Παρεμβάσεις-Κινήσεις-Συσπειρώσεις και άλλες συλλογικότητες που δεν ανήκουν στη σφαίρα του ΠΑΜΕ.

Ωστόσο, και η ταξική πτέρυγα του κινήματος βρέθηκε αντιμέτωπη με τα δικά της όρια και ανεπάρκειες στην ανάπτυξη της πάλης. Με αίσθημα ευθύνης και μαχόμενης αυτοκριτικής μπροστά στις μεγάλες προκλήσεις και τις δύσκολες μάχες για τα δικαιώματα και τις ανάγκες της εργατικής τάξης και του λαού, όλες οι μαχόμενες δυνάμεις του εργατικού κινήματος και της Αριστεράς πρέπει να ανασκουμπωθούν και να συμβάλλουν σε μια ελπιδοφόρα αντεπίθεση των αγώνων, στην κοινή δράση και το συντονισμό για την απόκρουση και ανατροπή της πολιτικής κυβέρνησης, ΕΕ, κεφαλαίου.

Η πρωτοβουλία συντονισμού των πρωτοβάθμιων σωματείων προσπάθησε με τις όποιες δυνάμεις της να προετοιμάσει το κοινωνικό κλίμα για μαζικό ανυποχώρητο αγώνα, όλο το προηγούμενο διάστημα. Αποτέλεσμα αυτής της λογικής ήταν η άμεση απάντηση με μαζική διαδήλωση τη Μεγάλη Δευτέρα, αμέσως μετά τη γνωστοποίηση της κυβερνητικής πρόθεσης να ψηφίσει τον επαίσχυντο νόμο της στην «χαλαρή» περίοδο των διακοπών του Πάσχα. Ακολούθησε συνέλευση του συντονισμού των σωματείων τη Μεγάλη Πέμπτη. Ακόμα και η απεργιακή διαδήλωση των σωματείων στα Χαυτεία στις 8 Μάη και στην Καμάρα στη Θεσσαλονίκη είχαν μαζικότητα, παλμό και αντικυβερνητικό, ανατρεπτικό περιεχόμενο. Δεν κατόρθωσε όμως η ταξική πτέρυγα του κινήματος να υπερβεί σε μαζικότητα και επίδραση τον πρωτοπόρο κόσμο του αγώνα που συσπειρώνεται σε τέτοιες περιστάσεις. Δεν μπόρεσε να αποτελέσει πραγματικό κέντρο αγώνα για νέα σωματεία, συλλογικότητες σε χώρους εργασίας και γειτονιές, άνεργους και επισφαλώς εργαζόμενους, που έτσι κι αλλιώς δεν καλύπτοντα συνδικαλιστικά από καμιά υπάρχουσα δομή.

Ευθύνες για την κατάσταση αυτή έχουν και οι δυνάμεις της ΛΑΕ που αρνήθηκαν να συμβάλουν στην ενίσχυση του συντονισμού σωματείων. Προτίμησαν και πάλι την κομματοκεντρική παρουσία, και μάλιστα στήριξαν τις συγκεντρώσεις των ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ,

αρνούμενες έτσι να ενισχύουν μια λογική ταξικής ανασυγκρότησης του εργατικού συνδικαλισμού και κινήματος. Το δικό τους μερίδιο ευθυνών έχουν και δυνάμεις που ανήκουν στην αντικαπιταλιστική Αριστερά, που παρά την πλήρη «ερημοποίηση» από εργάτες των συγκεντρώσεων των ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, επέλεξαν να αποτελέσουν το ακροατήριό τους, κι όχι να πορευθούν με τον κόσμο της ρήξης και της ανατροπής.

Το τοπίο μετά την ψήφιση και αυτού του νόμου φαντάζει καταθλιπτικό. Ωστόσο, δεν είναι ακριβώς έτσι. Η οργή του κόσμου είναι «βουβή», αλλά υπαρκτή. Οι τάσεις αναζήτησης του άλλου δρόμου, χωρίς μνημόνια, έξω από τον ζουρλομανδύα του ευρώ και της ΕΕ ενισχύονται, όσο η ζωή εντός τους γίνεται αφόρητος εφιάλτης. Ο πραγματικός αντίπαλος και φόβος της νεομνημονιακής κυβέρνησης δεν είναι άλλωστε η «αντιπολίτευση» της ΝΔ, του ΠΑΣΟΚ και του Ποταμιού (που μαζί ψήφισαν το 3ο μνημόνιο), ούτε οι Χρυσauγίτες τραμπούκοι του συστήματος, αλλά οι ανεξέλεγκτες κοινωνικές αντιδράσεις, οι ανατρεπτικοί λαϊκοί αγώνες και ο νέος ριζοσπαστισμός που μπορεί να αναπτυχθεί μέσα σε συνθήκες χρεοκοπίας των λογικών φιλολαϊκής διαχείρισης εντός της ΕΕ και του συστήματος. Δεν είναι τυχαίο ότι η κυβέρνηση κατέφυγε στην ωμή τρομοκρατία και καταστολή. Δεν είναι επειδή φοβήθηκε το σημερινό κύμα αγώνων. Αλλά κυρίως επειδή τρέμει τις δυνατότητες οι διάσπαρτες αντιδράσεις να γενικευτούν, να κλιμακωθούν και να προσλάβουν χαρακτήρα όχι απλής διαμαρτυρίας, αλλά συνειδητού οργανωμένου αγώνα για την ανατροπή του μεσαίωνα που έχει επιβληθεί.

Η ανάγκη τομής και ριζικής ανασυγκρότησης σε ταξική, ανατρεπτική, αντικαπιταλιστική και αντιΕΕ κατεύθυνση είναι πιο αναγκαία από ποτέ. Με σχέδιο αγωνιστικής ενωτικής αντεπίθεσης ενός πολιτικού κινήματος ανατροπής, με ενότητα εργατικής τάξης και φτωχών λαϊκών στρωμάτων, και μιας ισχυρής μετωπικής αντικαπιταλιστικής Αριστεράς.

***Το άρθρο δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα ΠΡΙΝ, 15.5.2016**